

# I en anda av samverkan

Richard Gerver

Förra året deltog jag i tre särdeles minnesvärda arrangemang. Det var olika typer av arrangemang: ett för skolledare, ett för ungdomar och ett för erfarna företagsledare. Vid samtliga arrangemang hördes samma budskap tydligt tränga igenom retoriken. Det var samma budskap som hörts poängteras av författaren till de ofta citerade och manipulerade OECD-rapporterna om utbildning, Andreas Schleicher. Det är ett enkelt budskap, ett budskap som vi alla måste arbeta hårdare för att realisera, det är att **samverkan är centralt för en framgångsrik utbildning i framtiden.**

Tyvärr förloras alltför ofta Schleichers nyckelbudskap i den politiska retoriken och den överdrivna mediahajp som omger den. Det är ett problem som Sverige, i likhet med Storbritannien, måste lära sig hantera.

## Ora na azu nwa

Vid det första arrangemanget talade jag med en av de få brittiska politiker som jag hyser respekt för och beundrar, nämligen baronessan Estelle Morris, som var brittisk utbildningsminister 2001-2002 när Tony Blair var premiärminister. Hon avgick av principiella skäl, därför att hon kände att systemet hindrade henne från att bedriva en politik som verkligen skulle påverka barnen positivt.

Vi talade om det aktuella utbildningslandskapet i England; den låga moralen, osäkerheten och strävan mot ett mera traditionellt system. Hennes objektiva bedömning var helt korrekt; utbildningsfolk och politiker har förflyttat sig så långt ifrån varandra att en konstant konflikt tyvärr är oundviklig. Enligt hennes åsikt, som jag för övrigt delar, ligger utmaningen i att bygga nya broar av tillit och samverkan, om vi verkligen vill formge och förverkliga ett nytt utbildningsparadigm, som kan möta de komplexa behoven hos dagens globala samhälle och hos de ungdomar som måste lyckas i denna miljö.

Detta är förstås en av nyckelfaktorerna när det gäller varför Finland har haft sådan fenomenal framgång under senare år och varför Brasilien upplever en så dramatisk förändring i utvecklingen av sitt utbildningssystem.

Det är uppenbart att dessa känslor, som först kom till uttryck i afrikansk kultur: "Ora na azu nwa" (det krävs en by för att uppfostra ett barn), aldrig har haft större aktualitet än nu. Vi kan inte tillåta att lösningen permanentas, och, viktigare ändå, vi måste anstränga oss ännu mer för att bygga upp hållbara relationer mellan utbildningen, politiken och näringslivet.

## Destination ImagiNation

Detta för mig vidare till den andra av mina upplevelser. Jag blev ombedd av en organisation vid namn Destination ImagiNation att öppna ett arrangemang som hölls i det före detta "Earth Centre" i norra England, nu ett aktivitetscentrum för barn.

Jag skäms för att säga att jag aldrig hört talas om denna organisation förrän jag fick ett e-mail i början av 2012, där man frågade om jag kunde tänka mig att vika en lördagsförmiddag för att delta

i deras arrangemang. Jag är verkligen glad att jag tackade ja! Det visade sig att DI är mycket stort i USA. Det drivs som en ideell organisation vars syfte är att främja kreativitet, problemlösning och samarbete bland ungdomar.

Organisationen har centra över hela världen, där ungdomar kan träffas och dela med sig av sina extraordinära talanger, träffa nya vänner och fira mänsklig sinnrikhet. Varje år anordnas ett globalt arrangemang som för samman deltagarna i en upplevelse som de kommer att minnas hela livet.

Från första stund blev jag rörd av energin, engagemanget och dynamiken hos arrangörerna, som alla hade arbetat ideellt för att möjliggöra och genomföra detta arrangemang. De leddes av en inspirerande ung kvinna vid namn Katherine Morse, som varit med på liknande arrangemang i USA som barn och därför kände sig manad att överge en framgångsrik karriär inom reklambranschen för att driva programmet i UK.

Efter att ha öppnat konferensen fick jag det stora nöjet att observera ungdomarna när de löste komplexa problem och utvecklade kreativa lösningar i sina regionala grupper; barn med olika social och kulturell bakgrund, en del hade kommit så långt bort som från Norge för att delta. Det är vid tillfällen som detta som jag med saknad tänker tillbaka på min tid som klasslärare; när jag ser energin, engagemanget och skickligheten hos dessa barn, deras emotionella intelligens i praktiken, när de på ett så naturligt sätt stöttar och uppmuntrar varandra medan de konfronteras med komplexa problem med en blandning av fingertoppskänsla, kreativitet och entusiasm.

Under en kafferast frågade jag Katherine hur väl mottaget projektet hade blivit i skolorna, där grogrunden finns för de grupper som kan tänkas vilja delta. Hon log lite sorgset och sa att även om många var intresserade kände de att de inte kunde avsätta tid för att delta i programmet. Detta på grund av den press som finns i skolan i form av läroplaner, scheman och, mest tragiskt av allt, ett alltmer intensivt fokus på testbaserade resultat.

Det var faktiskt ironiskt; allteftersom jag gick omkring bland dessa ungdomar och observerade deras arbete, insåg jag mer och mer att de hade genomlevt en hel nationell läroplan under en dag, på ett praktiskt och oemotståndligt sätt som de skulle komma ihåg för resten av livet.

Vi måste vara mycket uppmärksamma när det gäller den "faktabaserade resultat-sjuka" som idag sveper runt i utbildningsvärlden, särskilt nu när länder som traditionellt toppat den internationella utbildningsligan håller på att överge den modellen, eftersom de insett att en så rigid och begränsande agenda kan vara till stor skada för deras nationella framtid. Kina konstaterade till exempel nyligen att för att säkra landets framtid måste man upptäcka och fostra nästa generations Steve Jobs, vilket skulle vara omöjligt inom nuvarande utbildningssystem!

Jag vill uppmana er alla att ta en titt på Destination ImagiNation och ta reda på hur ni och era elever kan ta del av dessa eller liknande upplevelser. Det är ett av de mest kraftfulla exemplen jag har sett på styrkan i samarbete och den inverkan detta kan ha på ungdomar och deras lärande.

## **Young Enterprise Programme**

Till sist, min senaste upplevelse, som tilldrog sig i Zürich, dit jag var inbjuden att tala inför företagsledare som deltog i ett program för unga entreprenörer i och utanför Europa, the Young Enterprise Programme.

Vid detta arrangemang, den årliga kongressen, firade man det som YE-programmet hittills hade åstadkommit och gav inspiration till såväl fortsatt som utökat deltagande i framtida aktiviteter. Det var ett utmärkt tillfälle att framhålla behovet av att utveckla förbindelselänkarna mellan utbildning och näringsliv, liksom att understryka den styrka som finns i samverkan.

När jag talade med ett antal YE alumni slogs jag av de livsomvälvande erfarenheter och tillfällen till

lärande som deras deltagande i programmet hade gett dem; oändliga berättelser om kämpande ungdomar som hade utvecklat framgångsrika företag, vilka i sin tur skapat tillfällen till arbete och utveckling för andra.

Jag hörde en stark återklang från mina tidigare diskussioner med baronessan Morris, när jag talade med utbildare och verkställande direktörer om förbindelselänkarna mellan utbildning och företagande och varför vi måste arbeta hårt för att bryta ner de konstgjorda barriärerna som finns mellan dem.

Jag minns fruktbärande ögonblick under min tid som rektor, när jag lyckades övertala banker, mediafolk, professionella dansare och högre utbildningsanstalter att arbeta tillsammans med våra unga elever för att vidga deras horisonter och öka deras ambitionsnivå. Jag minns glädjen jag delade med dessa samma människor när de såg den otroliga inverkan deras engagemang hade haft på ungdomarnas liv och fortsatta skolgång, och jag minns diskussionerna vi hade haft medan jag försökte övertala dem att delta i arbetet.

Mitt argument var enkelt; investera tid och energi i ungdomarna nu, därför att i morgon kan de mycket väl arbeta hos er, och försök föreställa er det kunnande och de kompetenser som de kommer att utveckla om ni hjälper dem att starta den resan nu.

## **Tre principer**

Under de första åren i min karriär som utbildare utvecklade jag ett personligt mantra, som grundar sig på tre principer och som jag tror ännu mer passionerat på idag än någonsin, principer som måste utgöra det centrala om vi tillsammans ska kunna försäkra oss om att våra barn inte bara överlever de utmaningar de möter i framtiden utan att de också blomstrar i denna framtid.

Nyligen hörde jag en direktör på Apple säga att så fort människor behöver ledning är de inte längre anställningsbara på ett företag som Apple. Ett byråkratiskt, föreskrivande och examinationsinriktat utbildningssystem är antitesen till denna filosofi och kan enbart fungera som instrument för att effektivt förbereda våra barn för en värld som inte längre existerar.

Jag tror att de tre nyckelprinciper jag arbetat utifrån är en god start för att börja granska våra praktiker och att de kan utgöra en produktiv grund inför en debatt om utökad och intensifierad samverkan och utveckling.

### **Princip 1 - Att leva**

Vi måste garantera framför allt att utbildningen hjälper unga människor att uppskatta den potential de alla har och hur de, genom att engagera sig i meningsfull utbildning, kan få ett rikt och lyckosamt liv.

### **Princip 2 - Att lära**

Det viktigaste av allt, med tanke på hur smarta konsumenter våra barn har blivit, är att få dem att inse att lärande är betydelsefullt för dem, och för att det ska ske, måste lärandet vara rikt på innehåll, mening och upplevelse; detta är något som endast kan utvecklas genom utökat samarbete. Lärande är inte magiskt därför att det utmynnar i en examen eller ett prov, det är magiskt därför att det fångar intresset, det tändar fantasins eld och utmanar tanken.

### **Princip 3 - Att skratta**

Ingen skulle påstå att utbildning är den viktigaste gåvan ett civiliserat samhälle kan erbjuda sina unga, men vi får inte glömma att utbildning och skola inte är ett fabrikkssystem där våra barn är produkter som väntar på att förflyttas utmed ett löpande band för att sedan bli ihopsatta.

Utbildning handlar om skräck, förundran, självtillit och att upptäcka sina individuella talanger och intressen som kan vidga horisonterna och hjälpa ungdomar att finna sin plats som produktiva och positiva vuxna samhällsmedborgare, på det lokala planet såväl som nationellt och globalt.

Vi får inte glömma att vi tillhör en generation som kommer att överlämna ett skrämmande arv till våra barn. De kommer att möta utmaningar som innebär att försöka finna lösningar på globala miljöproblem, liksom på ekonomiska och sociala-etniska kriser som hotar vår existens, och de kommer inte att kunna göra det om vi hemfaller åt en traditionell och helt enkelt uttrangerad form av utbildning, enbart med syfte att konkurrera om en plats i en tvivelaktig akademisk ligatabell. Vi behöver ett system där vi alla kan arbeta tillsammans för att skapa ett system som verkligen har betydelse; bortom utbildningspolitik och småaktigt nationellt ego.

Det senaste året, och de upplevelser jag återgett här ovan, har ytterligare stärkt mig i min beslutsamhet men också gett utrymme för förnyad optimism; jag har träffat en del otroliga lärare på några fantastiska skolor, många i Sverige faktiskt! Jag har träffat inspirerande sociala entreprenörer, som på frivillig basis ger av sin tid för att garantera att ungdomar får möjlighet att utöka sina förmågor, vidga sina sinnen och sina erfarenheter.

Jag har talat med visionära företagsledare som engagerar sig för att gynna samhällets fortbestånd genom att stödja våra barn i deras strävan att utveckla sina talanger, och jag har mött studenter och före detta studenter i alla åldrar som förkroppsligar resultatet av kraftfullt kollaborativt lärande, stimulerat av hela samhällen, lokalt, nationellt och globalt. Vi måste alla göra mer för att garantera att våra barn, överallt, får samma möjligheter.

"Ora na azu niwa."

*Översättning:* Ulla-Britt Persson